

Johdanto

Kaisa Vehkalahti & Sinikka Aapola-Kari

Nuoret ajassa on Suomessa harvinaislaatuinen laadullinen nuorten seurantatutkimus, jossa seurataan noin sadan vuonna 2000 syntyneen nuoren elämänpolkua peruskoulusta kohti aikuisuutta. Tutkimushankkeen tavoitteena on tuottaa pitkäjänteistä ja kokonaisvaltaista tietoa nuorten elämänculusta ja siihen vaikuttavista tekijöistä.

Seurantatutkimus käynnistyi lukuvuonna 2015–2016 viidellä tutkimuspaikkakunnalla, tuolloin peruskoulun yhdeksännellä luokalla olleiden nuorten kanssa. Tutkimuksen aikajänteeksi suunniteltiin rohkeasti kymmenen vuotta: asetimme tavoitteeksemme seurata sadan eri puolilta Suomea, eri kokoisilta paikkakunnilta ja erilaisista sosiaalisista taustoista tulevien nuorten elämänpolkua 15-vuotiaista aina 25-vuotiaiksi nuoriksi aikuisiksi saakka. Miten nuoret katsoivat maailmaa aikuistumisen eri vaiheissa? Millaiset tekijät vaikuttivat heidän valintoihinsa? Mihin nuoret päätyisivät kymmenen vuoden kuluttua?

Tässä teoksessa saattelemme tutkimukseen osallistuneet nuoret aikuisuuden kynnykselle. Teos kokoaa yhteen laajan tutkimuksen kolmen ensimmäisen seurantavuoden aikana esiin nousseet keskeiset teemat ja tulokset. Kerromme nuorten elämän monenlaisista ulottuvuuksista: iloista ja suruista, tärkeistä ihmissuhteista, vapaa-ajasta ja opiskelusta, isoista ja pienistä muutoksista heidän elämäncpoluillaan.

Miksi näin vaativa ja kunnianhimoinen, työläs ja tulevaisuuteen kurottava seurantatutkimushanke käynnistettiin? Pitkittäistutkimuksen tavoitteena on aina näyttää ajassa tapahtuvia prosesseja tai ainakin luodata eri ajankohtien välissä tapahtunutta kehitystä ja etsiä yhteyksiä elämän varrella tapahtuneiden asioiden välillä. Nuorisotutkimuksen – samoin kuin yleisesti ihmistieteiden – piirissä tehdään useimmiten ajallisesti rajattuja, pistemäisiä kurkistuksia tutkittavien elämään tiettyä ajankohdantana. Usein tutkimukset ovat myös temaattisesti rajattuja, minkä vuoksi ei saada kovin kattavaa tietoa elämän kokonaisuuksista. Varsinkin nuorten elämässä tapahtuu usein lyhyessäkin ajassa merkittäviä muutoksia, joita ei tavoiteta yksittäisen ajankohdan tutkimuksissa.

Tätä ongelmaa oli jo pitkään pohdittu Nuorisotutkimusverkostossa. Verkoston silloinen tutkimusjohtaja (vuoteen 2016) Leena Suurpää halusi käynnistää nuoria koskevan seurantatutkimushankkeen, jossa heidän elämäänsä lähestyttäisiin kokonaisvaltaisesti, pitkän aikavälin kehityskulut ja nuorten elämässä läsnä olevien erilaisten tekijöiden yhteenkietoutuneisuus huomioiden. Tutkimuksen tarpeesta keskusteltiin opetus- ja kulttuuriministeriön nuorisoyksikön edustajien kanssa, ja he suhtautuivat hankkeeseen myönteisesti. Hankkeen toivottiin tuottavan laadullista tietoa nuorten elämästä Nuorisotutkimusverkoston jo pitkään toteuttamien säännöllisten kvantitatiivisten tiedonkeruiden, *Nuorisobarometrin* ja *Lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimuksen*, rinnalle. Seurantatutkimuksen avulla haluttiin myös nostaa laadullisen tiedon arvostusta nuorisoalan päätöksenteossa.

Seurannan keskeisen ytimen muodostaa nuorten elämänpolkujen rakentumisen sosiaalisia konteksteja sekä eriarvoisuutta koskeva kysymyksenasettelu. Tavoitteenamme on ollut analysoida eri puolilla Suomea elävien ja erilaisista taustoista tulevien nuorten valintoja jäsentäviä rakenteellisia ja yksilöllisiä tekijöitä, sekä nuorten elämän eri alueille sijoittuvien tekijöiden yhteenkietoutuneisuutta heidän arjessaan. Tutkimuksessa tarkastellaan niin nuorten arkielämän rakentumista, sosiaalisia suhteita, koulutusvalintoja, omaa toimintakykyä ja hyvinvointia kuin sosiaalisen eriarvoisuuden taustoja ja syntymekanismia. Tarkastelemme nuorten institutionaalisia kiinnityksiä, yhteisöllisiä jäsenyyksiä ja niihin liittyviä jännitteitä. Pohdimme paikoin myös, millaiset tekijät suojaavat nuoria ja millaiset taas altistavat heidät sosiaalisille ongelmille, sekä sitä, miten nuorten oma toimijuus ja erilaiset neuvottelut muotoilevat heidän elämänpolkujaan. Tutkimuksen viitekehys on rakentunut monitieteisen nuorisotutkimuksen, sosiologian ja laadullisen pitkitäistutkimuksen yhdistelmästä, kuten luvussa 1 tarkemmin kuvaamme.

TUTKIMUSPAIKKAKUNNAT JA MUKAAN KUTSUTUT NUORET

Valitsimme seurattavaksi ikäluokaksi Millennium-vuonna 2000 syntyneet nuoret. Tutkimus käynnistyi heidän ollessaan peruskoulun viimeisillä

luokilla, jolloin lähes koko ikäluokka oli mahdollista tavoittaa vielä koulun kautta. Tutkimuksen aloittaminen peruskoulun loppuvaiheessa oli tärkeä tutkimuksellinen valinta, sillä halusimme seurannan kattavan oppivelvollisuuskoulun ja toisen asteen opintojen nivelvaiheen. Sillä, että tutkimuskohteeksemme valikoitui ensimmäinen 2000-luvulla syntynyt ikäluokka, oli myös hienoista symboliarvoa. Ikäluokan syntyessä uuden vuosituhannen ensimmäiset lapset saivat paljon huomiota mediassa, ja heidän varttumisensa herätti kiinnostusta.

Tutkimuksemme nuoret syntyivät vuosituhannen vaihteen taloudellisessa noususuhdanteessa, Nokian ja suomalaisen teknologiateollisuuden huippuvuosina, joita kuitenkin varjostivat monin tavoin 1990-luvun alun laman jäljet. Lamavuodet ja niiden aikana toteutetut lapsi- ja perhepalvelujen leikkaukset heijastuivat esimerkiksi tuloerojen kasvuun, lapsiperheköyhyyteen ja lasten ja nuorten hyvinvointiin. Tuolloin puhuttiin paljon niin julkisuudessa kuin tutkimuksessa nuorten polarisaatiosta yhtäältä suureen enemmistöön, jolla meni elämässään kaikin tavoin hyvin, ja toisaalta vähemmistöön, jonka elämässä erilaiset huono-osaisuuden riskitekijät kasautuivat (esim. Satka ym. 2002; Eräranta & Autio 2007; Sauli ym. 2011). Köyhissä perheissä elävien lasten määrä lähes kolminkertaistui lukumääräisesti talouskasvun vuosina vuodesta 1995 vuoteen 2007, jolloin lapsiköyhyysaste oli Suomessa korkeimmillaan (13,8 prosenttia) (Salmi ym. 2016). Talouden noususuhdannetta jatkui vuonna 2008 alkaneeseen kansainväliseen taantumaa asti, jonka seuraukset tuntuivat Suomessa vahvasti vielä seurantatutkimuksemme käynnistyessä.

Vuosituhannen alun voi jälkeinpäin todeta olleen Suomessa varsin villkasta perhepoliittisen keskustelun ja uudistusten aikaa. Nuoret ajassa -nuorten syntymävuonna 2000 muun muassa astui voimaan Suomen perustuslain (731/1999) 6. pykälän kirjaus, joka mukailee kansainvälistä YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen 12. artiklaa. Sen mukaan lasten tulee saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin kehitystään vastaavasti. Nuoret ajassa -nuorten lapsuusvuosiin sijoittuu myös useita muita merkittäviä lasten ja nuorten elämään vaikuttaneita poliittisia päätöksiä. Lastensuojelulaki uudistettiin vuonna 2007 (417/2007), jolloin Millennium-vuonna syntyneet aloittivat koulutiensä. Nuorisolain uudistuksen vuoro oli vuonna 2016 (1285/2016), jolloin he täyttivät 16 vuotta. (Esim. Ristikari ym. 2018.)

Tavoitteenamme oli, että seurattavien nuorten kirjo olisi lähtökohdaisesti mahdollisimman heterogeeninen. Halusimme tavoittaa nuoria, jotka tulisivat kulttuurisesti ja sosiaalisesti vaihtelevista taustoista. Tutkimukseen valikoitui viisi paikkakuntaa, jotka sijaitsevat eri puolilla Suomea ja ovat erilaisia paitsi kooltaan, myös nuorisokulttuurisilta piirteiltään. Tutkimuspaikkakuntamme ovat Helsinki, Oulu, keskisuuria suomalaiskaupunkeja edustava kaupunki Länsi-Suomesta sekä pienehköjä maaseutukuntia edustavat paikkakunnat Keski- ja Itä-Suomesta. Suurimpien kaupunkien osalta voimme kertoa paikkakuntien nimet, mutta muiden paikkakuntien nimet olemme salanneet tutkimukseen osallistuvien nuorten anonyymiteetin turvaamiseksi. Kyseisten paikkakuntien ikäluokat ovat pieniä ja nuoret saattaisivat siksi olla liian tunnistettavia. Samasta syystä emme nimeä kouluja, joista nuoret on rekrytoitu, isommissakaan kaupungeissa. Esittelemme paikkakunnat tarkemmin kirjan ensimmäisessä luvussa.

Nuoret rekrytoitiin mukaan tutkimukseen peruskoulujen kautta. Osaan tutkimukseen valikoituneista kouluista Nuorisotutkimusverkoston tutkijoilla oli jo aiempia tutkimuskontakteja, mikä edisti tutkimusyhteistyön aloittamista. Kustakin koulusta mukaan valikoitui luokka, jota opettava opettaja oli kiinnostunut tutkimusyhteistyöstä. Halusimme mukaan niin sanottuja tavallisia luokkia, eli ei painotettua opetusta saavia oppilasryhmiä. Näin mukaan valikoitui Helsingistä kaksi luokkaa suomenkielisestä peruskoulusta ja yksi luokka ruotsinkielisestä peruskoulusta, yksi luokka Länsi-Suomen rannikkoseudun pienehkön kaupungin keskuksen ruotsinkielisestä peruskoulusta, yksi luokka Oulun seudun lähiöalueen peruskoulusta, keskisuomalaisen pienehkön maaseutuvoittoisen kuntakeskuksen peruskoulun yksi luokka sekä itäsuomalaisen pienen kyläkeskuksen koululuokka.

Tutkimuspaikkakuntamme ovat todella erilaisia kasvuympäristöjä nuorille, ja nuoret myös asennoituivat omiin kotipaikkakuntiinsa eri tavoin riippuen niiden sijainnista ja tarjoamista mahdollisuuksista. Kaikille oma kotikunta, lähiö tai kaupunginosa oli kuitenkin tärkeä ympäristö, johon oli totuttu ja jonka ihmiset olivat tulleet tutuiksi. Tutustuimme paikkakuntiin vaihtelevin tavoin riippuen siitä, miten tuttuja ne olivat tutkimustiimille ennestään. Pääkaupunkiseudulla asuvat tutkijat toki tunsivat seutua, mutta tutkimuskoulut ja niitä ympäröivät kaupunginosat eivät olleet heille aiemmin erityisen tuttuja.

TUTKIMUS KÄYNNISTYY

Tutkimus käynnistyi keväällä 2015 Itä-Suomen tutkimuspaikkakunnalla. Itä-Suomen yliopiston tutkijatiimi vieraili yhdessä seurantatutkimusta koordinoineen Sinikka Aapola-Karin kanssa peruskoulun kahdeksannen luokan tunnilla esittelemässä tutkimushankkeen tarkoitusta ja kutsumassa nuoria mukaan hankkeeseen. Samalla vierailulla toteutettiin ensimmäiset aineistonkeruuseisot nuorten kanssa ryhmähaastattelujen muodossa. Hankkeelle suosiollinen ja nuorille läheinen luokanvalvoja oli tärkeässä roolissa hankkeen hyvän liikkeellelähdön suhteen, sillä hän kannusti nuoria osallistumaan tutkimukseen. Itä-Suomen tutkimuspaikkakunta toimi koko hankkeelle pilottina, jossa kokeiltiin ensimmäiseksi hankkeen tutkimusmenetelmiä ja luotiin kontakteja nuoriin. Mukaan lähti tältä paikkakunnalta kahta nuorta lukuun ottamatta koko tutkimusluokka. Heidän vaiheitaan on seurattu Itä-Suomen yliopiston tutkijatiimin toimesta tiiviisti, noin puolen vuoden välein tehtävillä seurantahaastatteluilla.

Syksyllä 2015 tutkimushankkeen tutkijat jalkautuivat Helsingin, Keski-Suomen ja Länsi-Suomen tutkimuskouluihin, keväällä 2016 myös Ouluun. Helsingissä tutkijat pääsivät tutustumaan kahden rinnakkaisluokan oppilaisiin. Heille järjestettiin ensin lyhyt esittely Helsingin kaupungin Hyvä vapaa-aika -hankkeen (ks. Anttila 2017) tilaisuuden yhteydessä ja lisää esittelyä oppituntien yhteydessä. Ensimmäisillä vierailuilla pyrimme tekemään tutkimuksen tavoitteita selväksi nuorten näkökulmasta ja kertomaan, mitä tutkimukseen osallistuminen tarkoitti nuorille; että osallistuminen oli vapaaehtoista ja että tutkimuksesta voi myös irrottautua koska tahansa haluaa. Kerroimme, että tavoitteenamme oli kuitenkin seurata heidän elämänpolkujaan kymmenen vuoden ajan. Tämä herätti nuorissa usein suurta hämmästyä ja ihmetystä, epäuskoakin.

Pitkittäistutkimuksen ideaa selvennettiin muun muassa videoklipillä, jossa keski-ikäinen toimija pääsi haastattelemaan omaa nuorempaa itseään eli tekemään eräänlaisen aikamatkan.¹ Ajatus oli, että osallistumalla hankkeeseen nuori myös voi tutkijoiden kautta tavallaan kerryttää ajan mittaan aineistoa omasta elämänpolustaan ja omien ajatustensa muuttumisesta

---

1 A Conversation With My 12 Year Old Self: 20th Anniversary Edition: <https://youtu.be/XFGAQrEUaeU>

matkan varrella ja myöhemmin palata näihin tutustumalla tutkimusaineistoon. Selvästi osa nuorista koki tämän ajatuksen kiehtovaksi. Toisaalta monet nuoret totesivat, että he eivät ole mitenkään kiinnostavia, eivätkä siksi omasta mielestään sovi tutkimukseen. Pyrimme vakuuttamaan, että jokainen nuori oli meidän näkökulmastamme mielenkiintoinen ja että olimme kiinnostuneita erilaisista nuorista erilaisissa tilanteissa. Se, mikä nuoresta voi tuntua itsestään selvältä, tavalliselta ja tapahtumaköyhältä arjelta, oli tutkijoiden silmissä mielenkiintoista ja ainutlaatuista. Pyrimme myös tekemään eroa koulun ammattilaisiin ja totesimme, että tutkijoina meillä ei ole mitään erityistä agendaa tai suuntaa, johon olisimme ohjaamassa nuoria, vaan halusimme tutustua siihen, mitä he ajattelevat asioista.

Tutkimuksen alkuvaiheessa, lukuvuonna 2015–2016 tutkimushankkeeseen rekrytoitiin 136 peruskoulun 9. luokalla ollutta nuorta, joista useimmat olivat syntyneet vuonna 2000. Tyttöjä ja poikia oli suurin piirtein saman verran: 61 tyttöä ja 75 poikaa. Tutkimukseen osallistuvien nuorten taustat olivat moninaiset, ja he edustavat monia äidinkieliä, uskonnollisia ja etnisiä taustoja. Valtaosa haastattelemistamme nuorista oli äidinkieleltään suomenkielisiä, mutta joukossa oli myös merkittävä vähemmistö ruotsinkielisiä nuoria (32) sekä 19 nuorta, joiden äidinkieli oli jokin muu. (Ks. myös Armila ym. 2018; Aapola-Kari & Tolonen 2019.)

Seurattavien nuorten joukon moniäänisyydestä huolimatta ei voida puhua edustavasta otoksesta, jonka perusteella voisimme yleistää tutkimuksemme tuloksia tilastotutkimuksellisessa mielessä. Voidaan kuitenkin todeta, että tutkimukseen osallistuneet nuoret ovat keskenään hyvin erilaisia, ja siksi tutkimus tuottaa tietoa monenlaisissa elämäntilanteissa elävistä nuorista ja heidän valinnoistaan. Näemme sen moniäänisyyden tutkimuksellisenä rikkautena, sillä useimmissa nuorisotutkimuksissa kohderyhmät ovat tarkemmin rajattuja.

HANKKEEN TUTKIJATIIMI

Keväällä 2014 Nuorisotutkimusseura rekrytoi sosiologian dosentti Sinikka Aapola-Karin käynnistämään ja koordinoimaan nuoriin kohdistuvaa seurantatutkimushanketta. Useille maantieteellisesti etäällä toisistaan sijaitseville

tutkimuspaikkakunnille jalkautuneen tutkimuksen toteutus on nojannut alusta lähtien verkostomaiseen useiden toimijoiden ja tutkijoiden yhteistyöhön. Monitieteisessä tutkijaryhmässä on ollut Nuorisotutkimusverkoston lisäksi tutkijoita myös Helsingin ja Itä-Suomen yliopistoista, myöhemmin myös Oulun yliopistosta. Aapola-Kari on koordinoitunut Nuoret ajassa -hankkekokonaisuutta sen koko elinkaaren ajan ja osallistunut aineistonkeruuseen kaikilla tutkimuspaikkakunnilla varsinkin hankkeen alkuvaiheessa. Lisäksi aineistonkeruu on toteutunut paikkakuntaakohtaisissa tiimeissä seuraavasti:

- Helsingin suomenkieliset nuoret: yliopistonlehtori Tarja Tolonen (Helsingin yliopisto), tutkija Antti Kivijärvi (Nuorisotutkimusverkosto / Helsingin yliopisto), tutkija Sanna Aaltonen (Nuorisotutkimusverkosto, mukana 2017–2019) ja väitöskirjatutkija Jenni Lahtinen (Nuorisotutkimusverkosto, mukana 2018–).
- Helsingin ruotsinkieliset nuoret: tutkimusjohtaja Leena Suurpää (Nuorisotutkimusverkosto, mukana 2015–2016) ja tutkija Matilda Wrede-Jäntti (Nuorisotutkimusverkosto / Helsingin yliopisto)
- Itä-Suomi: yliopistonlehtori Päivi Armila, yliopistonlehtori Mari Käyhkö ja väitöskirjatutkija Ville Pöysä (Itä-Suomen yliopisto)
- Keski-Suomi: tutkimuspäällikkö Kaisa Vehkalahti (Nuorisotutkimusverkosto/Oulun yliopisto)
- Länsi-Suomi: yliopistonlehtori/tutkija Matilda Wrede-Jäntti (Helsingin yliopisto/Nuorisotutkimusverkosto)
- Pohjois-Suomi: vastaava tutkija Tomi Kiilakoski (Nuorisotutkimusverkosto, mukana 2015–2016)

Tutkimusryhmä muotoutui tutkijoiden jo olemassa olleiden yhteistyösuhteiden, tutkimuksellisen kiinnostuksen ja alueellisen paikallistuntemuksen pohjalta. Taustalla vaikutti myös pyrkimys saada mukaan tutkijoita, joilla oli omassa organisaatiossaan pitkäaikaisen tutkimustyön mahdollistava pesti, jotta ajallisesti poikkeuksellisen pitkäkestoiselle hankkeelle saataisiin ulkopuolisesta rahoituksesta riippumatonta jatkuvuutta. Tutkimusryhmässä on tapahtunut sen elinkaaren aikana myös muutoksia. Myöhemmin mukaan tutkijatiimiin liittyi Nuorisotutkimusseuran tutkija ja sittemmin väitöskirjantekijä Jenni Lahtinen, joka on jo pitkään huolehtinut tutkimuksen aineistonhallinnasta. Tutkimusjohtaja Leena Suurpää, jonka

aloitteesta idea nuorten laadullisesta seurantatutkimuksesta oli syntynyt ja joka oli keskeinen toimija tutkimuksen perustamisvaiheessa, jättäytyi pois hankkeesta siirryttyään Suomen Punaisen Ristin nuorten turvatalojen johtajaksi. Tutkimuksen alkuvaiheessa aineistonkeruuseen osallistuneet tutkijat Tomi Kiilakoski ja Sanna Aaltonen ovat jättäytyneet pois tutkimusryhmästä työtehtäviensä muuttuessa.²

Lähes kaikki Nuorisotutkimusseuran ulkopuoliset tutkijat ovat osallistuneet hankkeeseen vapaaehtoisuuden pohjalta, ilman erillistä korvausta ja osana omaa työtään yliopistoissa. Tutkijoiden hankkeeseen liittyvistä haastatteluista koituneet matka-, majoitus- ja tarjoilukulut on korvattu heille, ja Nuorisotutkimusseura on huolehtinut aineiston litteroinnista aiheutuneista kustannuksista. Tutkimuksessa on toiminut vuosien aikana useita tutkimusavustajia, jotka ovat olleet useimmiten Nuorisotutkimusseurassa toimineita harjoittelijoita eri yliopistoista. He ovat tehneet muun muassa haastattelujen litterointia ja aineiston anonymisointia. Lisäksi hankkeen aineistosta on syntynyt pro gradu -töitä, joiden tekijöiden kanssa on tehty sopimus tietyn osa-aineiston hyödyntämisestä opinnäytteessä. Vastapalvelukseksi he ovat tehneet hankkeelle aineistonkäsittelyä kuten litterointia tai anonymisointia.

Seurantakokonaisuuden koordinaattorina Nuorisotutkimusverkosto on vastannut hankkeen yhteisestä aineistopankista, johon on koottu eri tutkimuspaikkakuntien tutkimusaineistot. Vähitellen aineistot anonymisoidaan ja siirretään tutkimuslupien mukaisesti Yhteiskuntatieteelliseen tietoaarkistoon, jolloin ne vapautuvat myös jatkotutkimuskäyttöön. Tämä tapahtuu kuitenkin vasta, kun hankkeen tutkijat ovat itse päättäneet aineistojen kanssa työskentelyn.

---

2 Tutkimusryhmän affiliaatiot ovat myös muuttuneet tutkimuksen edetessä. Nuorisotutkimusverkoston tutkijana ryhmässä aloittanut Antti Kivijärvi on myöhemmin siirtynyt Helsingin yliopiston tehtäviin, mutta jatkanut Nuoret ajassa -tutkimusryhmässä. Kivijärvi toimii tämän teoksen valmistuessa jälleen Nuorisotutkimusverkoston tutkijana. Nuorisotutkimusverkoston tutkimuspäällikkönä tutkimusryhmässä aloittanut Kaisa Vehkalahti on jatkanut tutkimusta akatemiautkijana Oulun ja Jyväskylän yliopistoissa. Sanna Aaltonen toimi aiemmin erikoistutkijana Nuorisotutkimusverkostossa mutta on sittemmin siirtynyt Itä-Suomen yliopistoon yliopistonlehtoriksi. Matilda Wrede-Jäntti oli aluksi Nuorisotutkimusverkoston tutkijana mutta toimii teoksen ilmestyessä myös yliopistonlehtorina Helsingin yliopistossa.

Nuoret ajassa -hankkeen rahoitus on perustunut merkittävältä osaltaan Nuorisotutkimusseuran opetus- ja kulttuuriministeriön nuorisoyksiköstä saamaan yleisavustukseen, jolla seuran tutkijoiden palkkaus on toteutettu. Nuoret ajassa -seurantakokonaisuudelle on matkan varrella monesti haettu ulkopuolista projektirahoitusta. Kansainväliset arvioijat ovat kyllä ilmaisseet pitävänsä tällaista seurantatutkimusta sinänsä arvokkaana, mutta merkittävä rahoitus laajan ja moniulotteisen tutkimushankkeen toteuttamiselle on jäänyt saamatta. Yksittäisille tutkijoille on kuitenkin löytynyt rahoitusta, ja jonkin verran hankkeen aineistoa on hyödynnetty osana Valtioneuvoston kanslian rahoittamaa Purkutalkoot-hanketta, jossa tarkasteltiin nuorten koulutusvalintoja, kuitenkin vain myös Nuoret ajassa -hankkeessa mukana olevien tutkijoiden hyödyntämänä (Lahtinen toim. 2019). Ulkopuolisen rahoituksen vähäisyys on merkinnyt sitä, että mahdollisuudet toteuttaa haastatteluja ja analysoida aineistoa ovat olleet rajallisia, koska tutkijoiden työpanos on suuntautunut pääosin muihin työtehtäviin kuten opetukseen tai hallintoon. Erityisesti nuorempien tutkijoiden on ollut yleensä mahdollista toteuttaa tutkimusta vain siltä osin kuin sille on ollut erikseen rahoitusta.³

Tutkijatiimin työskentely on ollut kollektiivista ja perustunut paitsi itsenäiseen tutkimustyöhön eri tutkimuspaikkakunnilla, myös yhteisesti pidettyihin säännöllisiin hanketapaamisiin, joissa on käsitelty hankkeen ajankohtaisia asioita ja päätetty muun muassa seuraavien haastattelukierrosten teemoista ja menetelmistä. Hankkeella on ollut oma internet-sivu Nuorisotutkimusseuran verkkosivuston yhteydessä sekä Facebook-kanava. Hankkeen tutkijoilla on ollut myös aktiivista kansainvälistä yhteistyötä varsinkin pohjoismaisten laadullista pitkäaistutkimusta tekevien tutkijoiden kanssa, mutta myös laajemmin Euroopassa, ja yhteyksiä on ollut myös Australiaan.

On selvää, että tutkijoiden sosiaalinen, maantieteellinen ja ikästatus ovat olleet hyvin erilaiset verrattuna tutkimukseen osallistuviin nuoriin. Tutkijatiimin jäsenet ovat olleet useita vuosikymmeniä vanhempia kuin

---

3 Nuoret ajassa -kokonaisuuteen liittyy osaotoksia ja tutkimuksia, jotka ovat saaneet ulkopuolista rahoitusta. Itä-Suomen yliopiston väitöskirjatutkija Ville Pöysä on tehnyt tutkimustaan Olvi-säätiön, Alli Paasikiven säätiön ja Suomen Kulttuurirahaston Pohjois-Karjalan rahaston tuella. Kaisa Vehkalahti jatkaa Maaseutukunnasta kotoisiin olevien nuorten tutkimusta Suomen Akatemian akatemiaturkijana.

tutkittavat nuoret (lukuun ottamatta väitöskirjatutkijoita Ville Pöysää ja Jenni Lahtista) ja korkeasti koulutettuja. Lisäksi ruotsinkielisten nuorten haastatteluja ovat toteuttaneet osittain myös tutkijat, joiden äidinkieli ei ole ollut ruotsi, ja maahanmuuttajataustaiset nuoret ovat puolestaan joutuneet tutkijoiden kanssa pääsääntöisesti käyttämään suomea, joka ei ole heidän äidinkieltensä. Nämä sukupolvien väliset kulttuuriset ja sosiaaliset erot ovat vaikeuttaneet välillä kommunikointia tutkijoiden ja nuorten välillä.

On ollut tilanteita, joissa nuoret ovat nauraneet katketakseen tutkijoiden hassuille kysymyksille, ja toisia, joissa on vallinnut syvä hiljaisuus nuorten taholla, yritti tutkija kysyä sitten mitä ja miten tahansa. Onneksi kuitenkin olemme useimmiten päässeet meitä erottavien tekijöiden ylitse, ja on syntynyt hyviä keskusteluja, joissa nuoret ovat kertoneet arjestaan ja elämästään, ja tutkijat ovat aidosti saaneet kurkistaa nuorten kokemuksiin ja ajatuksiin. Samalla nuoret ovat saaneet tutkijassa kiinnostuneen kuulijan ja mahdollisuuden jakaa elämänsä erilaisia ulottuvuuksia neutraalin mutta empaattisen aikuisen kanssa.

Laadullisen seurantatutkimuksen tekeminen on ollut erittäin mielenkiintoinen ja tutkijoille pääosin hyvin palkitseva ja mielekäs kokemus, kun nuoriin on voinut tutustua pitkän ajan kuluessa syvällisesti. Yhteen haastatteluun ei tarvitse yrittää mahduttaa kaikkia kysymyksiä, koska saman nuoren tapaa uudelleen. Myös nuorelle haastattelutilanne on ollut luultavasti mielekkäämpi, kun tutkija on voinut viitata aiempiin keskusteluihin ja kysyä asioita monista näkökulmista. Toisaalta seurannan tekeminen on ollut myös haastavaa, koska tutkijan pitää yrittää muistaa, mitä nuori on kertonut aiemmin, ja suhteuttaa nykyisiä kysymyksiään hänen kertomiinsa elämänkäänteisiin.

Kaiken kaikkiaan voi kuitenkin todeta, että Nuoret ajassa -hanke on ollut jo ensimmäisten vuosien osalta hyvin ainutlaatuinen kokemus niin tutkijoille kuin varmasti mukaan lähteneille nuorillekin. Olemme tutkimukseen osallistuneille nuorille syvästi kiitollisia kaikesta siitä, mitä he ovat jakaneet meidän kanssamme ja miten kärsivällisesti he ovat yleensä suhtautuneet tutkijoihin. Olemme saaneet kurkistuksia nuorten elämän moniin osa-alueisiin, arjen iloihin ja harmituksiin, joskus myös isompiin murheisiin.

NÄKÖKULMIA NUORTEN ELÄMÄNPOLKUJEN MONINAISUUTEEN

Kirjan kokonaisuus muodostuu yhdeksästä luvusta, joista rakentuu mosaikkimainen kuva peruskoulun ja toisen asteen välistä nivelvaihetta elävien nuorten arjesta. Teksteissä käsitellään nuorten arjen rakentumista kaupungeissa ja maaseudulla, ajankäyttöä, vapaa-aikaa, sosiaalisia suhteita, koulutuspolkua, niin ilonpitoa kuin myös huolia ja murheita. Nuoret elävät hyvin erilaisissa oloissa eri puolilla Suomea ja saman kaupungin sisälläkin, innostuvat erilaisista asioista ja rakentavat itselleen erilaisia elämänpolkuja ja tulevaisuuksia. Lyhyenkin ajan sisällä heidän elämässään voi tapahtua isoja muutoksia. Yhteisiäkin nimittäjiä toki löytyy – kuten koulunkäynti, perhesuhteet tai ystävät. Yksi teoksemme keskeisistä tavoitteista on kuitenkin tuoda esiin sitä moninaisuutta, josta kuva suomalaisista nuorista muodostuu. Seurantatutkimusasetelma ja monipaikkaisuus luonnehtivat molemmat tutkimustamme yhtä paljon. Osassa analyyseista päähuomion kohteena on nuorten elämässä ajallisesti tapahtuva kehitys, osassa taas nuorten samanaikaiset mutta erilaiset tilanteet eri paikkakunnilla.

Kirjan runot ovat erään Nuoret ajassa -tutkimukseen osallistuvan nuoren kynästä ja julkaistaan hänen luvallaan.

Laajan tutkijatiimin ansiosta olemme voineet toteuttaa Nuoret ajassa -tutkimuksessa erilaisia tutkimuksellisia painotuksia. Kaleidoskoopin tavoin nuoruuden liike pysäytetään kussakin teoksen luvussa erilaiseen asentoon, ja nuorten elämää valaistaan aina uudesta kulmasta, erilaisten teoreettisten ja metodisten linssien läpi. Näin esiin kääntyy kussakin luvussa hieman erilaisia ilmiöitä ja keskusteluja. Tutkijat ovat käyttäneet analyyseissaan erilaisia käsitteitä ja teoreettisia viitekehyksiä, joita ei ole pyrittykään yhtenäistämään. Joissakin luvuissa käsitteelliset ja teoreettiset keskustelut nousevat kaleidoskoopin keskiöön, toisissa taas jäävät reunoille empiiristen aineistojen ja nuorten kokemusten noustessa etualalle. Useissa luvuissa, kuten nuorten koulutuspolkua tai kaupunkitilassa liikkumista käsiteltäessä, on sovellettu bourdieu’läistä analyysia (Bourdieu 1986; 1990), jossa tarkastellaan nuorten erilaisia pääomia ja niiden vaikutuksia heidän elämässään. Osa teoksen analyyseista nojaa vahvasti humanistisen maantieteen (mm. Relph 1976; Tuan 1977; Massey 1994; Tani 2015) tapaan lähestyä paikkoja ja tiloja sosiaalisesti muotoutuvina, jatkuvasti

neuvoteltavina tiloina, jotka samaan aikaan mahdollistavat nuorille erilaisia asioita ja joita nuoret itse merkityksellistävät. Nämä eivät kuitenkaan ole teoksen ainoita teoreettisia viitekehyksiä. Kunkin luvun teoreettista lähestymistapaa avataan tarkemmin kyseisessä luvussa.

Kaikki kokemuksemme laajasta seurannasta eivät mahdu yhden kirjan kansiin. Aineiston laajuuden vuoksi kaikki nuoret ja kaikki paikkakunnat eivät ole mukana jokaisessa luvussa. Tavoitteena on kuitenkin ollut sisällyttää kokoomateokseen analyyseja kaikilta tutkimuspaikkakunnilta ja tutkimuksen kannalta keskeisistä teemoista. Jokaiselta paikkakunnalta ja kaikilta tutkimusluokilta kerättyä aineistoa on hyödynnetty ainakin jossain kirjan luvussa. Useimmissa luvuissa analyysi perustuu kahdelta tai kolmelta tutkimuspaikkakunnalta kotoisin olevien nuorten haastatteluihin. Kirjan aihepiireistä ja osa-aineistojen rajauksista on sovittu tutkimusryhmän yhteisissä keskusteluissa. Kunkin paikkakunnan tutkijatiimi on tehnyt yhteistyötä muiden paikkakuntien tiimien kanssa tuottaakseen rikkaita kuvauksia nuorten vaihtelevista todellisuuksista eri elämäntilanteilla.

Kirjan luvut täydentävät toisiaan ja ovat luettavissa parhaiten osana kokonaisuutta. Yksittäisiä tekstejä voi kuitenkin lukea myös itsenäisinä kokonaisuuksina. Tällöin on syytä huomata, että kuvauksia seurantatutkimuksen perustiedoista kuten tutkimusmenetelmistä, aineistonkeruun yksityiskohdista ja tekemistämme tutkimuseettisistä ratkaisuksista ei toisteta jokaisessa luvussa erikseen, vaan kuvaamme näitä ratkaisuja kootusti teoksen ensimmäisessä luvussa. Siinä Kaisa Vehkalahti ja Sinikka Aapola-Kari avaavat Nuoret ajassa -hankkeen luonnetta seurantatutkimuksena ja esittelevät tutkimusasetelman, aineiston ja tutkimuspaikkakunnat pääpiirteissään. Luvussa kuvataan, millaiset tekijät vaikuttivat tekemiimme tutkimuksellisiin ratkaisuihin, kuten paikkakuntien valintaan, ja millaisia aineistonkeruumenetelmiä tutkijat ovat käyttäneet seurannan eri kierroksilla. Luvussa kerrotaan myös tutkimukseen osallistuneiden nuorten elämäntilanteista seurannan lähtötilanteessa, jolloin ensimmäistä kertaa tutustuimme heihin. Luvussa kuvataan lyhyesti nuorten vaihtelevia perheitaustoja, kielellisiä ja kulttuurisia taustoja, harrastuksia ja vapaa-ajan viettoa tutkimuksen käynnistymisvaiheessa. Lopuksi esitellään nuorten peruskoulun viimeisellä luokalla tekemät toisen asteen koulutusvalinnat. Näitä teemoja ja niihin liittyviä muutoksia nuorten elämässä lähdetään seuraamaan kirjan seuraavissa luvuissa.

Luku ”Miten kaupungista tulee oma? Kaupunkipääoma ja nuorten eriytyneet suhteet kaupunkitilaan” sijoittuu Nuoret ajassa -seurannan alkuvaiheeseen, jolloin tutkimukseen osallistuvat nuoret olivat peruskoulun viimeisellä luokalla. Luvussa analysoidaan kaupunkimaisissa ympäristöissä asuneiden nuorten tapoja hyödyntää kaupunkitilaa ja löytää omia paikkoja ja toimintoja asuinalueiltaan. Aineistona on hyödynnetty kolmella eri paikkakunnalla, pääkaupunkiseudulla, Oulussa ja Länsi-Suomen rannikkokaupungissa tehtyjä haastatteluja. Tekstin keskiössä ovat nuorten kuvaukset lempipaikoistaan ja toisaalta vältetyistä vaaran paikoista kaupungeissa, ja esiin nousevat nuorten sukupuolittuneet kokemukset. Myös äidinkieli, etnisyyden ja rodullistaminen määrittelevät nuorten tapoja liikkua kaupungissa. Tarja Tolosen, Sinikka Aapola-Karin, Jenni Lahtisen ja Matilda Wrede-Jäntin kirjoittama luku on aiemmin julkaistu artikkelina *Nuorisotutkimus*-lehden kaupunki-teemanumerossa vuonna 2018.

Luku ”Irti arjesta. Hauskanpitoa harvaanasutulla kotiseudulla” keskittyy vastaavasti pienellä paikkakunnalla asuneiden nuorten tapoihin ”irrotella” ja rakentaa keskinäisiä hauskanpidon tapoja, tiloja ja yhteisöjä peruskoulun lopussa ja toisen asteen opintojen alussa. Päivi Armilan, Mari Käyhkön ja Ville Pöysän kirjoittaman luvun keskiössä on Itä-Suomen tutkimuspaikkakunta, jolla asuvat nuoret antoivat kotipaikkakunnalleen tässä tutkimuksessa peite- tai hellittelynimen *Käpykylä*. Kyseinen taajama koostuu harvaanasuttujen kylien ympäröimästä keskuksesta, jossa sijaitsee koulu ja rajallisia kaupallisia palveluja. Armila, Käyhkö ja Pöysä kuvaavat, miten, missä ja kenen kanssa paikkakunnan nuoret pitivät hauskaa ja juhlivat. Haastatteluissa nuoret kertovat, mistä he ottavat tilan tällaiselle tekemiselle ja mitä se merkitsee osana heidän elämäkokonaisuuttaan.

Luvussa ”Arkea ja ajankäyttöä” Antti Kivijärvi, Päivi Armila, Mari Käyhkö, Ville Pöysä ja Matilda Wrede-Jäntti kuvaavat kahden valikoidun, hyvin erilaista arkea eläneen nuorten ryhmän vapaa-aikaa eri puolilla Suomea toisen asteen ensimmäisen vuoden aikana. Toiset nuoret asuivat pääkaupunkiseudulla, kävivät lukiota, asuivat kotona ja hyödynsivät pääkaupungin tarjoamia mahdollisuuksia lähes maksimaalisesti täyttäen vapaa-aikansa ohjatuilla harrastuksilla, suhten paikasta toiseen hyvin toimivilla julkisilla yhteyksillä. Hyvin toisenlaista arkitodellisuutta edustavat Itä-Suomesta pieneltä paikkakunnalta kotoisin olevat nuoret, joiden kotipaikkakunnan tarjonta nuorille oli

hyvin rajallista ja välimatkat pitkiä. Nuorten siirtyessä toiselle asteelle opinnot veivät heidät pitkän matkan päähän lähimpään kaupunkiin. Tämä tarkoitti, että monet heistä joko asuivat viikot kaupungissa asuntolassa tai itseksensä. Jos he asuivat kotona, koulupäivät venyivät usein niin pitkiksi, että heille jäi arkipäivisin käytännössä vain vähän omaa aikaa ja energiaa harrastamiseen.

Luvussa ”Toiveita ja tulevaisuuksia – Nuorten koulutukselliset jatkumot ja säröt toisella asteella” Tarja Tolonen, Kaisa Vehkalahti ja Sinikka Aapola-Kari ottavat tarkastelun kohteeksi nuorten koulutuspolkujen muotoutumisen peruskoulun päättymisen jälkeen. Miten eri tavoin tutkimukseen osallistuneet nuoret kokivat opintonsa toisella asteella ja olivatko he tyytyväisiä peruskoulun viimeisellä luokalla tekemiinsä koulutusvalintoihin? Tarkastelu perustuu kolmelta tutkimuspaikkakunnalta – pääkaupunkiseudulta, Keski-Suomesta ja Oulusta – kotoisin olevien nuorten kanssa tehtyihin seuranta haastatteluihin. Kirjoittajat lähestyvät nuorten kuvauksia koulutuksestaan *biografisen jatkumon* käsitteen avulla, jolla viitataan nuorten tapoihin kertoa itsestään ja tekemistään valinnoista sekä luoda jatkuvuuksia elämäntarinaansa. Luvussa kuvataan, millaisia jatkumoa, haasteita ja säröjä nuorten koulutustarinoissa ilmenee ja millaisia pääomia ja resursseja heillä oli käytössään haasteiden voittamiseksi. Osaa nuorista tavoiteltu ammatitipäämäärä kannatteli läpi raskaiden lukio-opintojen, osalla unelmat vaihtuivat matkan varrella ja osa löysi uuden vaihteen opiskeluihin välivuoden tai siltaopintojen kautta. Tutkimuksessa ilmeni, että kaikki eivät olleet saaneet opintoihinsa sellaista tukea ja ohjausta kuin he olisivat tarvinneet.

Luku ”Uusiin suuntiin – Nuorten muuttoliike peruskoulun ja toisen asteen opintojen välisessä nivelvaiheessa” kertoo seurannan pienimmiltä tutkimuspaikkakunnilta kotoisin olevien nuorten varhaisista muutoista pois lapsuudenkodeistaan toisen asteen opintojen alkaessa. Kaisa Vehkalahti ja Päivi Armila kuvaavat nuorten siirtymiä uusille opiskelupaikkakunnille ja erilaisiin asumisjärjestelyihin sekä sitä, miten he vähitellen totuttelivat uudenlaiseen arkeen. Itäsuomalaisen ja keskisuomalaisen nuorten haastatteluista ilmenee, miten monenlaisia muutoksia nuorten asumisessa tapahtui toisen asteen aikana ja mitä haasteita kotoa muuttamiseen nuorella iällä sisältyy. Luvussa on kuvattu niin asumista

oppilasasuntoloissa, vanhempien sisarusten ja seurustelukumppaneiden kanssa, sukulaisten luona kuin itsenäisesti yksin omassa asunnossa.⁴

Luvussa ”Ammattiin opiskelevien nuorten hyvinvointi ystävyys- ja perhesuhteiden näkökulmasta” nostetaan keskiöön ammatillisissa opinnoissa opiskelevien nuorten sosiaaliset suhteet. Jenni Lahtinen ja Tarja Tolonen analysoivat kolmelta tutkimuspaikkakunnalta lähtöisin olleiden ja vaihtelevilla opintolinjoilla opiskelleiden nuorten ystävyys- ja perhesuhteita toisen asteen opintojen aikana. Tutkijat jäsenivät nuorten erilaiset sosiaalisten suhteiden kokonaisuudet kaverisuhteita ja perhesuhteita kuvaavaan koordinaatistoon. Koordinaatistosta muodostui sosiaalisten suhteiden kokonaisuuksia kuvaava nelikenttä, jonka kentät nimettiin kaveri- ja perhesuhteiltaan *vahvoiksi* tai *ohuiksi* sekä *kaveripainotteisiksi* ja *perhepainotteisiksi* suhteiksi. Lahtinen ja Tolonen toteavat, että erilaiset suhdekokonaisuudet vaikuttavat siihen, millaiset mahdollisuudet nuorilla on päästä käsiksi erilaisiin resursseihin ja saada tukea. Tiiviit ja läheiset suhteet perheeseen ja kavereihin avasivat mahdollisuuksia yhteenkuuluvuuteen, tukeen ja voimavaroihin. Tällä oli merkitystä esimerkiksi nuorten opintojen ja hyvinvoinnin näkökulmasta. Myös sukupuolella oli vaikutusta siihen, millaisiksi sosiaaliset suhteet nuorten elämässä muotoutuvat.

Luvussa ”Avatut salatut elämät. Nuoruutta varjostavia suruja, huolia ja ongelmia” Mari Käyhkö ja Päivi Armila tarttuvat aiheisiin, jotka kestoltaan lyhyemmissä tutkimuksissa jäävät helposti piiloon ja huomaa-matta. Seurantatutkimusasetelman myötä olemme olleet läsnä nuorten elämässä myös sellaisina hetkinä, jolloin kaikki ei ole mennyt niin kuin piti. Pitkäaikainen tutkimussuhde on tarjonnut nuorille mahdollisuuksia kertoa tutkijoille turvallisesti myös erilaisista vaikeuksista ja huolta aiheuttaneista asioista. Käyhkö ja Armila ovat valinneet analyysiinsa sellaisia nuorten elämän haasteita, jotka ovat vaikuttaneet heidän elämässään pitkäkestoisesti ja kuvaavat nuorten vaikeita kokemuksia ja tuntemuksia hienovaraisesti. Käyhkön ja Armilan analyysi perustuu useilta paikkakunnilta kotoisin olevien nuorten haastatteluihin. Luvussa

4 Itä-Suomen tutkimuspaikkakunnan esimerkkien osalta luku pohjautuu aiemmin Eeva Jokisen juhla kirjassa *Arjen säikeet* (2019) julkaistuu Itä-Suomen tutkijatiimin tekstiin, ollen kuitenkin itsenäinen uusi kokonaisuus. Keski-Suomen tutkimusesimerkit ja analyysi, samoin kuin kokonaisaineistoa koskeva analyysi eivät sisällyneet vuoden 2019 julkaisuun.

on pyritty tarkoin häivyttämään paikallinen konteksti ja keskittymään nuorten elämäntilanteen haasteisiin paljastamatta liikaa yksittäisten nuorten elämästä. Luku kertoo siitä, että nuorten elämäntilanteet vaihtelevat merkittävästi ja osalla nuorista voimavaroja menee selviytymiseen raskaista elämäkokemuksista. Useimmiten nämä kokemukset liittyvät raastaviin perheen sisäisiin ihmissuhdeongelmiin tai omiin ja läheisten (mielen)terveyshaasteisiin ja toimeentulovaikeuksiin, joilla on monenlaisia yhteiskunnallisia kytköksiä. Nuorten ja vanhempien suhteisiin kytkeytyy monesti jännitteitä, jotka liittyvät näkemyseroihin ja erimielisyyksiin nuoren elämään liittyvistä asioista, kuten seurustelusta. Nuoret kertoivat myös ongelmallisesta päihteidenkäytöstään ja erilaisista kahnauksista, joihin he olivat joutuneet. Käyhkö ja Armila toteavat, että nuorten erilaiset ongelmat ruokkivat usein toisiaan, mutta ongelmien vakavuus vaihtelee nuorten elämässä, ja moni nuori on vaikeuksien jälkeen päässyt elämässään tasapainoisempaan vaiheeseen.

Luvussa ”...et sit yhenkään miehen takia jää tänne’. Romanttiset suhteet syrjäseudulla kasvaneiden tyttöjen elämässä” Mari Käyhkö ja Päivi Armila kirjoittavat romantiikasta ja seurustelusta harvaanasutulla seudulla lapsuutensa ja varhaisnuoruutensa viettäneiden tyttöjen elämässä. Luvussa tuodaan esiin, miten seurustelusuhteiden ja -kulttuurin luomisen tilat ja mahdollisuudet ovat hyvin erilaisia väkirikkaissa kaupungeissa kuin vähäväkisisissä ja niukkojen liikenneyhteyksien syrjäkylissä. Tutkijat pohtivat romanttisia suhteita ja niiden merkityksiä elämänvaiheessa, jossa tyttöjen arkinen elinympäristö opiskelujen myötä vaihtui enemmän sosiaalisia mahdollisuuksia tarjoavaan kaupunkitilaan. Luku on toinen teokseen sisältyvä, aiemmin *Nuorisotutkimus*-lehden (1/2021) artikkelina julkaistu teksti, joka julkaistaan uudestaan lehden myöntämällä uudelleenpainatusluvalla.

Teoksen päättävässä epilogissa pohdimme, mitä tutkimuksemme antaa yhteiskunnalliseen keskusteluun nuorista ja nuoruudesta. Lisäksi kerromme lyhyesti, miten tutkimus on jatkunut tässä teoksessa tarkastelujen haastattelujen jälkeen ja mitä tutkimukseen osallistuneille nuorille kuuluu nyt, tämän teoksen kirjoittamishetkellä.

Luku liittyy Suomen Akatemian rahoittamaan hankkeeseen Rural Generations on the Move. Cultural History of Rural Youth, 1950–2020 (SA 323105, Vehkalahti, Oulun yliopisto).